

Μ οὐ ἐπήκουσας, θεέ μου ! καὶ τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα
ὡς φωτὸς χυσοῖν ἀκτίνα καταπέμψας ἐπ' αὐτήν,
τῶν φλεβῶν τὸ ζωηφόρον νὰ κυκλοφορήσῃ βρεῖμα
ἐνεύσας, ἐπαναφέρων θερμασίαν πνευμάτων.

Τότε κέλαδος ἠκούσθη ταχυκίνητος ἐγγίζων
ὡς αὐλῶν συγκεχυμένων πολυτάραχος βοή·
ἀνεσκήρτησεν, ἐκάμφθη καὶ τὸ κῦμα διασχίζον
ὥρμησεν ἔμπρὸς τὸ πλοῖον ὡσάν ἀλκυὼν θοή.

Τὸ κατέφθασεν ἡ λαίλαψ κ' ἐπ' αὐτὸ ἐπιχυθεῖσα
τὸ ἐτίνασσε βιαίως βρυχωμένη ὡς μαινάς,
ἡ δὲ θάλασσα εἰς ὄχθου· ἐπαλλήλους κυρτωθεῖσα
κατεμάστιξε μὲ λύσσαν τὰς πλευράς του τὰς γυνάδας.

Ἐκυπτεν, ἰδεινόμαρχε, ἔστανε καὶ ἀνωρθοῦτο,
κ' ἦν ὁ βόμβος τῶν κυμάτων ὁ βαρὺς του στεναγμός,
μετ' αὐτῶν δ' ἐνὸν σφαδάζων ὡς μεταρσίον ὑψοῦτο,
ὁ τραχὺς τῶν ἐξαρκίων συναντήχει συριγμός.

Ἦτορραψ — καὶ λάβρον σέλας ἀπὸ πόλου ἕως πόλον
κατεξέσχισε τὰ νέφη μετὰ συστροφῆς πολλῆς,
κ' ἐξεβράχη σμερδαλέα ἡ βροντὴ ὡς πυροβολῶν
ἀναριθμίων, σμαραγούντων ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς

τῶν πλεόντων· οἱ ἀστέρες, ἔλεγες, πῶς συγκρουσθέντες
κατεσπῶντο εἰς τὸ χάος τοῦ αἰθέρος τὸ εὐρὺ,
καὶ τῶν οὐρανίων ὅτι οἱ πυθμένες ἀνοιχθέντες
λάθης ποταμοὶ νὰ βρῶσιν ἄφρον οἱ πορφυροῖ.

Εἰς τὴν σύγκρουσιν ἐκείνην καὶ τὴν λάμψιν τῶν στοιχείων
τρέμουσα, ἀγωνιῶσα, τοῦ ναυάρχου νὰ κρατῇ
ὥφθη τὴν βιγῶσαν χεῖρα, ὁ δὲ ὀφθαλμός σου δύνων
ἐσθύνεν, ὡς τρεμοσδύνει χλωμοῦ λύχνου ἡ ἀκτίς.

Ἐβλήεν ἡ δεξιὰ σου πρὸς τὰ κήρινά σου χεῖρ
χυροῖν θήκη, ἡρτημένην ἀπὸ θερμῆς ἐρατῆς,
καὶ περιπαθῶς τὸ στόμα ἐνῶ ταύτην κατεψίλει,
τὴν ψυχὴν σου ἀπείρους τῷ θεῷ γονυπετής.

“Οὐ” ἔμπρὸς σου, ὦ Εἰρήνη, βράζον ἔσκαζε τὸ κῦμα
καὶ ὑπερπηδῶν τὰς ὄχθας τῆς ὁλάδος φοδερὸν
ὑπερέκκυεν ἐκείνην, ἔτρεμον δ' οἱ ναῦται θύμα
μήπως γείνουσι τῆς ὀργῆς του ἀφυκτον καὶ θλιβερόν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Φωτίου Ἐπιστολαί.

(Συνέχεια ἴδε φυλλ. 38).

Α ἱ περὶ τὴν Εἰρήνην πλεκτάναι τῶν αὐλικῶν
ἤρξαντο ἀκριβῶς ἀπὸ τελευτῆς τοῦ Κωνσταντίνου,
ἀλλὰ συνωμοσία ἀνεκαλύφθη τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς
βασιλείας τοῦ συζύγου τῆς, ἐν ἣ προσωπικῶς πε-
ριεπλέκετο καὶ αὐτή. Κατεδικάσθησαν δὲ τότε
ὡς εἴρηται, πολλοὶ τῶν προὔχοντων. Τὴν δὲ κρυ-
ψίνου Εἰρήνην ὁ βασιλεὺς καλέσας, εἶπεν αὐτῇ.

« Οὕτως ὤμοσα· τῷ πατρὶ μου τῷ βασιλεῖ ἐπὶ
τῶν φρικτῶν καὶ ἀχράντων τῆς πίστεως μυστη-
ρίων; » Καὶ ἀπώσας αὐτὴν οὐκέτι ἠθέλησεν ἰδεῖν
αὐτὴν κατὰ πρόσωπον. — Μετὰ παρέλευσιν ἐξ
μηνῶν ὁ Λέων ἀπανθρακούται, ἄγοντος τοῦ
υἱοῦ καὶ διαδόχου αὐτοῦ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς
ἡλικίας. Αὐθωρεὶ δὲ ἀναβαίνει ἐπὶ τοῦ θρόνου ἡ
Εἰρήνη, ὡς ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου παιδὸς, καὶ
ἀντιβασίλισ, οὕτω βάλλουσα τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς
τὴν ἐκτέλεσιν τῶν φιλοδόξων ὀνείρων τῆς.

Μὴ τολμῶσα δὲ νὰ διακυβεύσῃ διὰ τολμήμα-
τός τινος αἰφνιδίου τὴν ἐκδοσιν τηλικούτου σκο-
ποῦ, ὅθεν καὶ ἡ ἐπιτυχία ἐξήρητο τῆς σχεδια-
ζομένης παρνομίας τῆς, ἀλλὰ θέλουσα βραδέως
τὴν ἀναστήλωσιν νὰ προετοιμάσῃ, ἐπελήφθη τῆς
συνήθους τῶν χρησμῶν ἀγυρτείας, τῶν δημῶδων
χρησιμοδοτημάτων, ἅπερ δραστηρίως πάντοτε τῇ
φαντασίᾳ τοῦ πλήθους ἐπενήργησαν. Εἰς τὰ μα-
κρὰ τεῖχη τῆς Θράκης, ἀνθρωπὸς τις ὀρύττων εὗρε
λάρνακα καὶ γράμματα κεκολλημένα οὕτως ἔ-
χοντα· « Χριστὸς μέλλει γεννᾶσθαι ἐκ Μαρίας
τῆς Παρθένου καὶ πιστεύω εἰς αὐτόν. Ἐπὶ δὲ
Κωνσταντίνου καὶ Εὐδόξου, τῶν βασιλέων, ὧ
Ἡλίου πάρι· ὁφεί με ! Ὁ χρησμὸς οὗτος διεκω-
δωνίσθη ὑπὸ παλινφιδούντων μοναχῶν, ὥστε πο-
λὺς περὶ αὐτοῦ ἐγένετο λόγος.

Παῦλος ὁ Πατριάρχης παραιτεῖται τοῦ θρόνου
καὶ αἰφνης ἀποθνήσκει μακρὰν τῆς πρωτεύουσας,
διαδίδεται δὲ ὅτι εἶχεν ἤδη ἀποπτύει τὴν εἰκο-
νομαχίαν· τὸν διαδέχεται δὲ ὁ Ταράσιος, ὁ υἱὸς
τοῦ ἐπάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὑπάτος αὐτὸς
οὗτος, καὶ πρῶτος μυστικὸς σύμβουλος καὶ φίλος
τῆς Βασιλίσσης· ὁ πρῶτος ἀπὸ λαϊκῆς καταστά-
σεως εἰς τὴν πατριαρχικὴν κορυφὴν ἀνυψωθείς κοι-
νὴ ψήφῳ ἀρχόντων, ἀξιοματικῶν καὶ ἐπισκόπων
ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν Μεγαλίαν συγκαλεσθέντων. Ὁ
Ταράσιος ἀντιστέκει εἰς τὸ ψήφισμα, ἐνόσω, λέγει,
τὸ σχίσμα τῆς ἐκκλησίας διαρκεῖ, ἐγὼ δὲν δύνα-
μαι νὰ δεχθῶ τῆς ἱερωσύνης τὸ μέγεθος, καὶ προ-
τείνει συγκάλεσιν συνόδου οἰκουμενικῆς πρὸς ἄρσιν
τοῦ σκανδάλου. Οἱ παρεστῶτες πάντες ἐπευφῆ-
μυσαν καὶ τὸ ἐπὶ τὸ ἔτος 786 συγκλοῦνται εἰς
Κωνσταντινούπολιν πάντες οἱ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν
τῆς Εἰρήνης ἐπίσκοποι τε καὶ ἡγούμενοι καὶ τῇ
17 Αὐγούστου συγκροτεῖται σύνοδος ἐν τῷ ναῷ
τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων προεδρεύοντος τοῦ Τα-
ρασίου

Καὶ ἤδη προέβαιναν ἡ συζήτησις, ἀφόδως μὲν
ἀλλ' ἄλυσιτελῶς ἀντιτείνοντων τῶν Εἰκονομάχων

ἐπισκόπων· ἤδη τὰ πάντα προεμήνουν αἰσιωτά-
την τὴν ἔκβασιν τῆς Συνόδου, ὅτε θόρυβος μέ-
γας, ποδοκρουσία καὶ κολοσυρτὸς ἀκούονται
πέραν τῆς ἐκκλησίας. Ἐπέπρωτο τῇ Εἰρήνῃ νὰ
μάθῃ, ὅτι φωνὴ ἀρχόντων δὲν εἶναι πάντοτε φω-
νὴ λαοῦ. Κραυγαί, βλασφημίαι, κατάρχει, ἀνα-
θέματα περιηχοῦσιν ἐν τῷ ναῷ, αἱ θύραι τοῦ ὁ-
ποίου κλείονται παρατυίκα. Ἀλλὰ πλῆθος ἄπει-
ρον λαοῦ, ἄνθρωποι πάσης τάξεως καὶ φύλου καὶ
ἡλικίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ Ἐπίσκοποι,
καὶ βασιλικοὶ σωματοφύλακες, καὶ ἀρχηγοὶ ταγ-
μάτων, καὶ ἕτεροι ἄρχοντες, οὗτοι τὰς θύρας βιά-
σαντες, καὶ τὰ ξίφη γυμνώσαντες, καὶ εἰσπηδή-
σαντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μανιωδῶς ἐπιτάσσουσι
τῷ Πατριάρχῃ τῆς Συνόδου τὴν διάλυσιν, ἃν δὲν
ἤθελε καὶ αὐτὸς νὰ θανατωθῇ καὶ πάντες ὁμοῦ
οἱ ὁμόφρονές του νὰ πέσωσι θύματα τῆς γενικῆς
ἀγανακτήσεως· ὁ γὰρ λαὸς δὲν συγκατετίθετο εἰς
τὴν ἀναστήλωσιν τῶν εἰδώλων, καὶ τὴν τῆς μο-
ναρχοκρατίας ἀποκατάστασιν. Ὑπὸ τοιαύτης ἀπρό-
πτου ἐπαναστάσεως ἡ Εἰρήνη καταπτοουμένη ἐν
τοῖς Κατηχομένοις, ὅθεν ἀδιόρατος τοὺς συνε-
δριάζοντας ἐπηρέαζεν, ἀποστέλλει ἐν τάχει τοὺς
συνετωτέρους τῶν οἰκιακῶν τῆς πρὸς ἀναστολὴν
τοῦ θορύβου. Ἀλλ' οἱ στασιάρχαι Σχολάριοι καὶ
Ἐξκουβίτορες, ὑπὸ τῆς ἀπειθείας τοῦ Ταρασίου
καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἐξαγριούμενοι, καὶ τοὺς Πα-
τέρας βλέποντες ἀταράχως ἐμμένοντας εἰς τὴν
θέσιν των, τὴν μὲν βασιλίσσαν ἐξυβρίζουσιν, ἅπι-
στον, ἐπίορκον, εἰδωλομανῆ καὶ ἀναξίαν προσο-
νομάζοντες, μόνον δὲ βασιλέα εὐφημοῦσι τὸν
Κωνσταντῖνον· εἶτα τὰς εἰκόνας λυσσωδῶς ἀνα-
θεματίζουν, τοὺς δὲ ἀπεσταλμένους τῆς βασι-
λείας κολαφίζουν καὶ ἀποπέμπουσιν. Ὡζανεν ἐν
τούτοις ἡ ταραχὴ· ἄλλα γὰρ στίφη ἐπ' ἐκείνων
προσέρχοντο, τῶν προτέρων μανιωδέστερα, φρι-
κτὰς ἀράς ἐξεμῶντα κατὰ τῶν Συνδικῶν, οὓς
ἐπωνείδιζον ὡς βεβήλους, ἐπίορκους, ἀπανθρώπους,
συμωνιακοὺς. Ἡ στάσις ἤθελε μεταβληθῇ βέβαια
εἰς αἰματηρὰν σκηνὴν, ὁ οἶκος Κυρίου ἐμίκινετο
φόνοις, ἃν ὁ Πατριάρχης ἐγειρόμενος δὲν εἰδοποιεῖ
νεύματι ἐπισκόπους τε καὶ ἡγουμένους ὅτι καιρὸς
ἦτο νὰ καταφύγῃ πρὸς ἑαυτῶν σωτηρίαν ἐν τῷ
Ἀγίῳ Βήματι. Τῶν πατέρων δὲ ἀποχωρησάντων,
ἡ Σύνοδος διελύθη. Τότε δὴ, ἐπίσκοποι καὶ λαϊκοὶ
Εἰκονομάχοι, σύσσωμοι τῆς Ἐκκλησίας ἐξερχόμε-
νοι, διαπερῶσι τὰς ὁδοὺς τῆς Κωνσταντινουπό-
λεως φωνάζοντες ἐν θριάμβῳ *Νεμικήκαμεν, νεμ-
ικήκαμεν!* —

Ἡ πρώτη ἀπόπειρα ἀπέτυχεν, ἀλλ' ἡ μεγα-
πίβολος γυνὴ δὲν ἀπελπίζεται, ἀνανέουσι τὰ σχέ-
διά της καὶ βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ εὐνοουμένου τῆς
Νικηφόρου τοῦ Λογοθέτου ἀποφασίζει νὰ φέρῃ
εἰς πέρας τὴν Σύνοδον· μετατοπίζει στρατὸν, πα-
ραδίδει τὴν πρωτεύουσαν εἰς φρουροὺς πιστοὺς
καὶ ἀφωσιωμένους, καὶ οὕτω καλῶς ἀσφαλισθεῖσα
συγκαλεῖ ἐκ νέου τὴν διακοπεῖσαν Σύνοδον οὐχὶ
πλέον εἰς Κωνσταντινουπόλιν, ἀλλ' εἰς Νίκαιαν,
ὅπου συνέρχονται 367 Πατέρες, θεοπίζουσι τὴν
ἀναστήλωσιν τῶν εἰκόνων, ἀναθεματίζουν τὴν
εἰκονομαχίαν, καὶ οὕτως ἐπανέρχεται ἡ ἐνότης
τῆς ἐκκλησίας. Αὕτη εἶναι ἡ ἐβδόμη καὶ τελευ-
ταία Σύνοδος.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ τῆς Ἐκκλησίας κατ' εὐχὴν
τῶν συνεργῶν καὶ συμβούλων ἡ Εἰρήνη διευθετή-
σασα, ἔτρεψε τέλος τὰς φροντίδας πρὸς τὸ οὐσιώ-
δες, πρὸς τὴν παγίωσιν τῆς ἐξουσίας της. Ὁ βα-
σιλόπαις Κωνσταντῖνος, μεираκλειωδῶς ἕως τότε
εἶχεν ὑποταχθῇ εἰς πᾶσαν τῆς μητρὸς διαταγὴν·
ἀλλ' ἤδη γενόμενος ἐνήλιξ ἀφηνίαζεν, οἱ δὲ λαοὶ
αὐτὸν ἀνέκραζον, αὐτὸν ἤθελον βασιλέα. Ἡγγί-
ζε λοιπὸν ἡ ὥρα καθ' ἣν ὤφειλεν ἡ μητρικὴ κηδεμονία
νὰ παραδώσῃ τὴν ἀρχὴν· τοῦτο δὲ μυχόθεν ἐτά-
ραττε τὴν ψυχὴν τῆς γυναικὸς, ψυχὴν ἄκαμπτον
καὶ φίλαρχον, εἰς τὸν ἔρωτα τῆς ἐξουσίας πᾶν ἔ-
τερον πάθος ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ μητρικὸν φίλτρον
ὑποβάλλουσαν. Ὅπως λοιπὸν, ἐπ' ἀορίστῳ παρα-
τείνῃ τὴν ἀντιβασιλείαν, καὶ καιροφυλακτῆσθαι τὴν
ἀρμοδίαν τοῦ πλήρους σφετερισμοῦ περίστασιν τί
βουλευεται; Διὰ φοβερισμῶν ἀναγκάζει τὸν υἱὸν
νὰ λάβῃ εἰς σύζυγον ἀπειροκάλον καὶ σχεδὸν εὐή-
θη τινὰ γυναῖκα, Μαρίαν τοῦνομα, θυγατέρα πτω-
χοῦ τινοῦ Ἀρμενίου. Καὶ οἱ μὲν γάμοι τελοῦνται
ἄκοντος τοῦ ἀθλίου Κωνσταντίνου, καὶ ἐπενερ-
γοῦντος τοῦ Νικηφόρου Σταυρακίου ἐταίρου τῆς
βασιλείσεως, ὅστις, τῆς στρατηγικῆς του θέσεως
καταχρώμενος, ἐξ ἄλλου μέρους πρὸς ἴδιον συμ-
φέρον ἐσκευάρε. Ἐντεῦθεν ὅμως ἐξεβράχην διχό-
νοια μεταξὺ μητρὸς καὶ υἱοῦ· ἡ δὲ συμμορία τοῦ
Νικηφόρου τὴν ἀμοιβαίαν ἀποστροφὴν ἐπιπαρώ-
ξυνε, τούτῳ μὲν καταδεικνύουσα τὸ παράνομον
καὶ ταπεινωτικὸν τῆς μητρικῆς τυραννίδος, ἐκεῖ-
νην δὲ διὰ χρησμῶν καὶ προγνωστικῶν πείθουσα
« ὅτι οὐκ ἔστιν ὠρισμένον παρὰ τοῦ Θεοῦ Κων-
σταντίνῳ κρατῆσαι τὴν βασιλείαν, ἀλλὰ τῇ Εἰρή-
νῃ ἔστιν αὕτη ἐκ Θεοῦ δεδομένη. » Τοῦ οὖν βα-
σιλέως, ὡς ὁ Θεοφάνης διηγεῖται, γεγονότος
εἰκοσαετοῦς, ῥωμαλέου τε ὄντος καὶ ἱκανοῦ πάνυ,

ἑώρα ἑαυτὸν μηδὲν ἐξουσιάζοντα, καὶ ἐλυπεῖτο βλέπων Σταυράκιον τὸν Λογοθέτην τὰ πάντα κατέχοντα, καὶ πρὸς αὐτὸν προσερχομένους, καὶ μηδενὸς τολμῶντος τῷ βασιλεῖ συχάσαι. » Ὅθεν, συμβουλευθεὶς ὁ Κωνσταντῖνος τοὺς οἰκείους του, ὀλιγοστοὺς ὄντας τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὸν φόβον τῆς μητρὸς, ἔδωκε διαταγὴν ἵνα πιάσῃ τὴν Εἰρήνην, καὶ ἐξορίσῃ αὐτὴν εἰς Σικελίαν, ὥπως μόνος αὐτὸς καθέξῃ τὰ βασίλεια. Ἀλλ' ὁ Σταυράκιος πληροφορηθεὶς περὶ τούτου, καὶ οὐχ ἤττον φοβούμενος περὶ ἑαυτοῦ, συγκινεῖ τὴν Αὐγούσταν κατὰ τοῦ υἱοῦ. Αὕτη δὲ πιάσασα τοὺς φίλους τοῦ βασιλέως, τοὺς μὲν μαστιγοῖ, τοὺς δὲ ἐξορίζει, αὐτὸν δὲ τὸν αὐτοκράτορα, τὸν εὐγενῆ γόνον τοῦ Λέοντος Ἰσαύρου, τύπτει, λοιδορεῖ, καὶ φυλακίζει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Εἰς ταῦτα δὲ μὴ ἀρκευμένη, βάλλει καὶ βῆμα τολμηρότερον προσκαλεῖ τὸν στρατὸν εἰς ὅρκον, ὅτι μέχρι τέλους ζωῆς αὐτῆς, οὐδένα ἄλλον κύριον πλὴν αὐτῆς ἤθελον ὑπακούσει καὶ ἀναγνωρίσει. Ἀλλὰ πρᾶξις τοιαύτη παροργίζει τὸν Νικηφόρον, δολίους τρέφοντα περὶ τοῦ θρόνου σκοπούς· ὁ ὅρκος ἐπιφέρει τὴν ἀναρχίαν. Οἱ μὲν δῆμοι κηρύττουσι πρῶτον βασιλέα τὸν εἰκονομαχίας ὄζοντα Κωνσταντῖνον, οἱ δὲ ἄρχοντες ἀνευφημοῦσι τὸν εἰκονόφιλον Σταυράκιον· ὀλίγοι δὲ τὴν Εἰρήνην ἀνακράζουσιν. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ συναχθέντες οἱ ἄρχηγοὶ τῶν Ἀρμενικῶν θεμάτων καὶ τοῖς δῆμοις συμφρονήσαντες, κοινῇ γνώμῃ τὸν Κωνσταντῖνον ἐπιζητοῦσι βασιλέα· ἡ δὲ Εἰρήνη, τὸ ὄρμημα φοβούμενη τοῦ λαοῦ, ἀπολύει τὸν υἱόν, ὃν τότε σύμπας ὁ στρατὸς κυροῖ αὐτοκράτορα, τὴν δὲ μητέρα πάντως ἀποκηρύττει. Ἐπνεελθὼν ὁ Κωνσταντῖνος εἰς τὰ βασίλεια, ἐξορίζει τὸν Σταυράκιον, τὸν Λέτιον, καὶ πάντας τοὺς οἰκιακούς τῆς μητρὸς· ταύτην δὲ περιορίζει ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ Ἐλευθερίου, ὑποῦ αὕτη, πάντα κίνδυνον ἐνδεχόμενον προνοήσασα, κατέκρυψε προηγουμένως τοὺς βασιλικούς θησαυρούς.

Ἀρχεται ἐντεῦθεν σειρά παρανομιῶν, στάσεων, φόνων, προδοσιῶν τοιαύτη, ὥστε ὁ κάλαμος τοῦ ἱστορικοῦ ἀποστρέφεται τὴν περιγραφὴν, καὶ παραδίδει τὴν ὕλην τῷ μυθιστοριογράφῳ. Ἡ παράνομος τῆς Εἰρήνης διαγωγὴ, κλονήσασα τὸ σέβας αὐτὸ πρὸς τὴν βασιλείαν, ὅπερ τὸ γένος τῶν Ἰσαύρων ἐνεπέδωκεν, εἰσέγαγεν εἰς τ' ἀνάκτορα τὴν ἀπιστίαν, τὴν ἐπιβουλὴν, τὴν διαφθοράν, αὖθις τὰς συνήθεις καὶ δὴ παροιμιώδεις δολοπλοκίας τῆς βυζαντινῆς Αὐλῆς ἐνεθαῖζονεν. Διὸ αἱ ὀλίγαι σε-

λίδες, τὰς ὁποίας ἀφαιροῦσιν οἱ χρονογράφοι εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς παρούσης περιόδου, γέμουν εἰς κλημάτων φρικωδῶν. Ποῦ δὲν βλέπεις τὴν προδοσίαν ὑποκώφως τὸν ἄθλιον Κωνσταντῖνον ἐπιβουλευομένην, ἄλλοτε δὲ καὶ ἀναιδῶς στασιάζουσιν. Γυναῖκες, στρατηγοὶ, πατρίκιοι, εὐνοῦχοι ἀντεξαπατῶνται, ἀλληλομαχοῦσι, σφάζονται, ἐξορκίζουν ἀλλήλους περὶ πίστεως, ἐνῷ πᾶς δεσμὸς πίστεως, σεβασμοῦ, θρησκείας καὶ στοργῆς ἐλύθη. Ἡ μὲν πορφύρα ἐκτίθεται, οὕτως εἰπεῖν, εἰς δημοπρασίαν, ὁ δὲ εὐσεβέστερος γίνεται κάτοχος αὐτῆς.

Ἡ Εἰρήνη περιορισμένη ἤδη, ἀλλ' ἔχουσα τοὺς θησαυροὺς καὶ τοὺς φίλους τῆς, συλλαμβάνει τὴν τρομερὰν ἰδέαν τῆς τεκνοφονίας καὶ συνεργεῖα τῆς αὐλικῆς τῆς συμμορίας ἐκράτησε τὸν υἱόν καὶ ἀπετύφλωσεν ἕως θανάτου τὰς αὐτὰς ἡμέρας καθ' ἃς οὗτος ἐθρήνηε τὸν θάνατον τοῦ τέκνου του. Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας, ἡ μήτηρ αὐτῇ ἔρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπὶ χρυσοῦ ὀχήματος, ὑπὸ τεσσάρων Πατρικίων κρατουμένου, ἐνῷ, φροντίδι τῶν προδοτῶν Σταυρακίου καὶ Λετίου, φόβος καὶ τρόμος βασιλεύει ἐντὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως!

Οὕτως ἡ Εἰρήνη ἐμπλέκεται εἰς τὸν βίαιον θάνατον τοῦ συζύγου τῆς, τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἐγγόνου τῆς. Τὸ γένος τῶν Ἰσαύρων καταστρέφεται καὶ ἡ ὀρθοδοξία ἐθριάμβευσε. Τρία πτώματα συγγενῶν ἐγένοντο ὑποπόδιον εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς Αἰθναίας.

Ἡ ἀνύψωσις γυναικοῦ ἐγκληματικοῦ ἐπὶ τῆς ἑδρας τῶν Αὐγούστων καὶ ἡ ἐν Ἀγίῳ βήματι χρίσις αὐτῆς διηρέθισε τὸν Πάπαν Λέοντα Γ', ὅστις καὶ προσέειπε τῷ Καρόλῳ νὰ προσέλθῃ εἰς Ῥώμην καὶ χρισθῇ αὐτοκράτωρ Φραγκίας· ὅ,τι καὶ ἐγένετο, καὶ ἐχωρίσθη ἡ Ῥωμικὴ αὐτοκρατορία. Ἀρχὴ ὀδίνων, ἔχουμεν τώρα δύο αὐτοκράτορας Ῥωμαίων.

Ἡ ἀνεμοζάλη, τὴν ὁποῖαν ἡ ἀχαλίνωτος τῆς Εἰρήνης σπουδαρχία, καὶ ἡ καταψήφισις τῆς Εἰκονομαχίας διήγειραν, μαινεται ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ἀνάστατον ἐπὶ χρόνον οὐ βραχὺν ποιεῖ τὴν πολιτείαν ὅλην. Θρόνος, Ἐκκλησία, ἐγκυκλίᾳ πείδευσις, οἰκογένεια, στρατὸς, ἐπαρχία, πάντα τὰ μέλη τῆς βυζαντινῆς κοινωνίας ἐσαλεύθησαν, ταλατεύονται ἀνισορρόπως, συγκρούονται ὡς δένδρα παράφυτα ὑπὸ πνοᾷ καταιγίδος, εὐρίσκονται εἰς τὴν κρίσιμωτάτην τῆς μεσαιωνικῆς ὑπάρξεως στιγμὴν.

Οἱ μὲν κάτοικοι τῆς βασιλευσούσης, καὶ τοὶ ὑπ' ἄλλοφύλων ταγμάτων περιστελλόμενοι, διὰ γογγυσμῶν ἀφόβων προαγγέλλουσι τὴν ἑαυτῶν ἀγα-

νάκτησιν, οἱ δὲ τοῦ Ἑλλαδικοῦ Θέματος λαοί, αὐτοὶ οἱ ἐπὶ Αἰόντος ὑπὲρ ὀρθοδοξίας ἐκστρατεύσαντες ἄλλοτε, συμφορνήσαντες νῦν Ἀκαμήρῳ, τῷ ἄρχοντι τῶν Σκλάβων, ἀποκηρύττουσι τὴν βασιλείαν τῆς εἰκονοφίλου γυναικὸς, καὶ αὐτοκράτορας εἰκονομάχους εὐφημοῦσι τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ ἀδελφοὺς Αἰόντος τοῦ Χαζάρου, γόνους τελευταίους τοῦ οἴκου τῶν Ἰσαύρων, οὓς ἀπ' ἀρχῆς ἐξώρισεν εἰς Ἀθήνας ἡ αὐτοκρατεία. Ἀλλ' ἡ συνωμοσία διὰ προσθέτου πάλιν ἐγκλήματος διαλύεται. Σίδηρος πεπυρακτωμένος ἀφαιρεῖ τὴν ὄρασιν, εἰμὴ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν, τῶν δύο ἀντιποιοιμένων ὥστε ἀπὸ τοῦ δε πᾶν ἔχνος ἐξαλείφεται τῆς Ἰσαυρικῆς ἐκείνης δυναστείας, ἥτις ἐπ' ἐνιαυτοὺς ἐβδόμηκοντα δύο ἐπιφοβὸν κατέστησε καὶ σεβαστὸν τὸ ῥωμαϊκὸν ὄνομα κατὰ τε Εὐρώπην, καὶ Ἀσίαν, καὶ Ἀφρικὴν. Ἀπ' ἀνομίας δὲ εἰς ἀνομίαν ἡ βασιλεὺς ἐπισυρομένη τότε, καὶ συγγενεὶς ἐνοχοποιεῖ, καὶ ἱερεῖς εἰκονομάχους διὰ τῆς τριχοκουρείας ἀτιμάζει, καὶ Πατρικίους ἐξορίζει, καὶ πιστοὺς ἄλλοτε φίλους τῆς κολαφίζει, ἢ ἀπειθοῦντας ἀποκτείνει, συντόμως ἀντὶ τῆς ἀνδρείας καὶ πεπειθαρχημένης πολιτείας τῶν Ἰσαύρων ἀφόρητον παρειαίνει τυραννίδα κατὰσκοπέυσεως, διαβολῆς καὶ διωγμοῦ.

Ὅτι τῆς εἰκονομαχίας ὁ κρατὴρ ἐκάχλαζεν ὑπὸ τὸν θρόνον τῆς σφραγισθείσης οἰκογενείας τῆς ὅτι ὁ ἀφηνιασμὸς τοσούτων παθῶν ἤθελε θάττον ἢ βράδιον καταβάλλει τὴν Εἰρήνην, διότι γυνὴ δύναται μὲν νὰ προκαλέσῃ πολιτικὰς θυσίας ἀδυνατεῖ δ' ἐκραγεῖσας νὰ κατενάσῃ αὐτάς· ταῦτα χωρὶς πολλῆς ἐξουσίας προεννοοῦνται.

Ὁ εὐνοούμενος Σταυρικὸς ἐξανίσταται, καὶ τὰ σκήπτρα ποθῶν, κατὰ τῆς δεσποίνης τοῦ μηχανοβόραφει. Ἀλλὰ καρδιόπληκτος γενόμενος ἀποθνήσκει, οἱ δὲ στασιασταὶ συλληφθέντες ἐξορίζονται καὶ τιμωρίας ὑποβάλλονται.

Μᾶλλον ἢ ἡ τύψις τοῦ σνενιδότος ἐφιάλτης νυκτερινὸς ἐντεῦθεν προσεκολληθῇ τῇ Εἰρήνῃ τὸ μειονέκτημα τοῦ φύλου τῆς, ἐλάττωμα τοῦτο τράνω· εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν παράδοσιν ἀντιτασσόμενον, καὶ τὰ τῆς πολιτείας ἔθιμα παραβιάζον. Τίς ὁ τρόπος τοῦ θεραπεῦσαι τοιοῦτον ἀμάρτημα; Μόνος ὁ γάμος ἦτον ἱκανός. Ἀλλὰ ποῦ ὤφειλεν ἡ Εἰρήνη νὰ ζητήσῃ νυμφῖον ἀκινδύνως; Ἰδοὺ τὸ ζήτημα.

Τότε νομίζομεν, ἐπενόηθη τὸ σχέδιον τῆς συγχωνεύσεως τῶν δύο αὐτοκρατοριῶν δι' ἐπιγαμβρίας. Πρέσβεις καὶ δῶρα πέμπονται πρὸς τὸν

Κάρολον μετὰ προτάσεων ἐπιγαμβρεύσεως, τὰς ὁποίας κατ' ἀρχὰς δὲν ἐδέχθη μὲ δυσἀρέσκειαν ὁ Κάρολος, ἀλλὰ βραδιουργίαι καὶ λόγοι πολιτικοὶ τὰς ἐματῶσας ἐπειτα. Ἐκ δὲ περιτροπῆς ἔρχεται καὶ ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἡ προδοσία πρέπει νὰ λάβῃ εἰς ἀντιμισθίαν τὴν προδοσίαν. Ἀποστατεῖ καὶ ὁ Ἀέτιος αὐτός, ἔσχατος τῶν ἐπιστηθίων τῆς Εἰρήνης, βασιλεῖα πιεζόμενος νὰ κηρύξῃ τὸν ἀδελφόν του Αἰόντα, στρατηγὸν ἤδη προβληθέντα Θράκης καὶ Μακεδονίας. Τὸ σχέδιον ἀποτυγχάνει διὰ τὴν κούφότητα τοῦ στρατηγοῦ· ἀλλ' ἡ Εἰρήνη δὴθεν ἀπομένει ἀνεπικούρητος, μεμονωμένη καὶ εἰς παντοίας προσβολὰς ἐκτεθειμένη. Φόροι τότε χαρίζονται, ὑπατεῖαι διανέμονται, δῶρα καὶ χρήματα δαψιλῶς μοιράζονται, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἐν τούτοις, συνεγεσθέντες ἐπὶ τοιαύτῃ φήμῃ οἱ λαοὶ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τῷ παρασταθμεύοντι στρατῷ συμφορνήσαντες, καὶ τὸν Πατριτικὸν Νικηφόρον παραλαβόντες, τοῦτον εἰς αὐτοκράτορα Ῥωμαίων ὡς τάχος ἔχουσιν ἀναγορεύουσιν. Εἶτα δὲ δι' αὐτῆς τῆς νυκτὸς ὄχλον ἀθροίσαντες σύγκλυδα, τὴν βασιλείαν ἀνδρὸς ἐν κραυγαῖς καὶ ἄσμασι καὶ ὀργανοῖς εὐφημούντων, ποιοῦσι τοῦ Νικηφόρου τὴν προχείρισιν διὰ πάσης τῆς ἀγορᾶς, ἀσμένως τῶν Εἰκονομάχων συναινούντων εἰς τὰ διαπραττόμενα.

Τὴν πτώσιν τῆς Εἰρήνης οὐδεὶς, πλὴν τινῶν περισσοθρήσκων καὶ ψευδοχρίστων, ἐθρήνησεν· ὅθεν ἡ στέψις τοῦ Νικηφόρου γέγονεν ἀφορμὴ δημῶδους εὐφροσύνης. Συνέβρευσεν εἰς τὴν τελετὴν πᾶν τὸ πλῆθος τῆς βασιλευσύσης, αὐτοῦ τοῦ Πατριάρχου Ταρασίου ποιοῦντος τὰς εὐχάς.

Ἀλλ' ἡ Εἰρήνη, ἐν τῷ μεγάλῳ Παλατίῳ κατακεκλεισμένη, ἥτο εἰσέτι κάτοχος τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν. Τῇ ἐπιούσῃ παρουσιάζεται αὐτῇ ὁ νέος αὐτοκράτωρ, καὶ προσπαθεῖ δι' ὄρκων καὶ λόγων ἐπιτηδεῖων νὰ μάθῃ τὸ μυστικόν. « Εἶπὲν τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον, ἐξέφώνησεν ἡ πεπτωκυῖα βασιλεὺς ὡς εἶδε τὸν πρῶτον δούλόν της, καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως τότε πρῶτον ἐν τῇ ταπεινώσει συναισθανθεῖσα! Ὁ Θεὸς μὲ ἀνέβιβασεν ὀρφανὴν οὖσαν εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλείας, νῦν δὲ μὲ καταβιβάζουσιν αἱ ἀμαρτίαι μου! » Ὁρκίσασα δὲ εἰς τὰ τίμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα αὐτά, ἐφ' ὧν ὤμοσεν ἄλλοτε πίστιν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν πενθερόν καὶ τὸν σύζυγον, ἐφάνερσε τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν καὶ τοὺς θησαυροὺς παρέδωκεν ἕως ὅτου. Παρεῖθός δ' ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον τῆς Πριγκίπου, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Λέσβον, ὅπου τὸ λοιπὸν ἐτελείωσε τοῦ βίου ἐν μετανίᾳ καὶ προσευχῇ, ἰδιοχείρως συνήθως ἐργαζομένη καὶ νῆμα νήθουσα.

(ἀκολουθεῖ)